

Sajtószemle

2009. 12. hét

Bankokat regulázna a kormány

A parlament hétfőn szavaz a pénzügyi közvetítőrendszer felügyeletét érintő törvények módosító javaslatairól. A tervezet ügyfeleket leginkább érintő része az egyoldalú szerződésmódosítások korlátozásáról szól. Eszerint a hitelek és a lízingek esetében nem lehetne új díjat bevezetni. Ha a pénzügyi intézetet a külső körülmények arra kényszerítik, hogy változtatnia kell, akkor csak a költségeken módosíthat, de azokon is csak abban az esetben, ha meg tudja indokolni, hogy miért van szükség a változtatásra. A bankoknak a változások életbelépése előtt legalább negyven nappal postai úton értesítenie kell majd az ügyfelet. A törvénymódosítás szerint az ügyfél díjmentesen felmondhatja a szerződést, ha a változások hátrányosan érintik. A fenti elképzelésekhez a Gazdasági Versenyhivatal több módosítást is benyújtott, s ezekkel a költségvetési bizottság elképzelései nagyrészt megegyeznek. A GVH és a bizottság a szerződésmódosítás korlátozását a lakosságon kívül a mikrovállalkozásokra is kiterjesztené, s nemcsak az új díjak, hanem az új költségek bevezetését is megtiltáná. (március 14. *Magyar Nemzet 1+12.o.*)

A verseny hiánya a piac halála

A Népszabadság február 16-i száma „Börtönbe kerülhetnek az útkartellezők” címmel figyelemre méltó interjújt közölt dr. Nagy Zoltánnal, a Gazdasági Versenyhivatal elnökével. A hivatal törvény adta lehetőségeivel élve, már nemegyszer többmilliárdos bírsággal sújtotta a gazdasági versenyt korlátozó, kartellező vállalkozásokat. Ezen vállalatok ennek ellenére folytatták nemzetgazdaságot jelentősen károsító tevékenységüket. Magyarországon a közbeszerzésekre évente mintegy 2000 milliárd forintot fordítanak, így 10 százalékos árfelhajtó hatás esetén 200 milliárd forint veszteséget okoznak a kartellek. Ezért indokolt dr. Nagy Zoltán álláspontja, amely szerint feljelentették a legutóbb feltárt nagy útpépítési kartelleket. A kartellek hosszú távra szerveződnek, ezért tartósan érvényesül káros hatásuk, a piaci struktúrát befagyasztják, ugyanis az új piacra lépők elé korlátokat állítanak, gátolják a innovációt, rontják a versenyképességet. A versenytörvény hiába tiltja a versenytársak közötti összejátszást, a versenyt korlátozó megállapodásokat jelentős volumenű közbeszerzések során, ennek ellenére ismétlődnek a kartellezések. A 2008-ban elfogadott közbeszerzési törvény alapján, az ajánlatkérőknek be kell jelenteni minden olyan közbeszerzési eljárást, amelynek során az ajánlatok elbírálásakor felmerül a versenykorlátozás, vagy a gazdasági erőfölénnyel való visszaélés gyanúja. Sajnos eddig ilyen bejelentési kötelezettség nem érvényesült - írja Dr. Takács Imre, hajdúszoboszlói szakközgazda. (március 15. *Vasárnapi Hírek 7.o.*)

Elvonják a gázártámogatást

Miközben az olaj nemzetközi jegyzésére kevesebb mint a harmadára csökkent a tavaly nyári csúcshoz képest, s ennek következtében a mérséklés hamarosan megjelenik a gáz fogyasztói árában is, a kormány a támogatási rendszer megváltoztatásáról döntött. Ennek értelmében csütörtökön módosították a gáz- és távhőtámogatásról szóló rendeletet, így ha csökken is a gáz fogyasztói ára, a szociálisan rászorulókat által fizetett gáz- és távhőszámla nem lesz alacsonyabb. A Fidesz szerint a szocialisták újabb megszorítást hajtanak végre. (március 14. *Magyar Nemzet 11.o.*)

Elégedetlenek a fogyasztók az ügyfélszolgálattal

A fogyasztók többsége szolgáltatótól függetlenül az ügyfélszolgálati munkát illetve kritikával, és meglehetősen rossz a reklamációs ügyintézés és a telefonos ügyfélszolgálatok megítélése - derül ki a Magyar Energia Hivatal fogyasztói elégedettségi vizsgálatából, amelyet mind a gáz-, mind az áramszolgáltatás területén elvégeztetett. A gázellátás folyamatosságával a fogyasztók összességében elégedettek, a minőség stabilitását és a fűtőértékről kapott tájékoztatást viszont sokan kritizálták. A műszaki ügyintézéssel a többség elégedett, de a háztartási fogyasztók körében minden ötödik, a nem háztartási körben pedig minden hatodik megkérdéztet negatív tapasztalatokat szerzett. A villamos energiát vizsgálva az elosztói szolgáltatásban minden második fogyasztó tapasztalt a vizsgált időszakban három percnél rövidebb, minden második-harmadik három percnél hosszabb áramszüneteket, minden negyedik-ötödik hálózati feszültségingadozást, és ez különösen a nem lakossági felhasználóknak jelentett komoly gondot. A műszaki jellegű ügyintézés a nem lakossági fogyasztók viszonylag alacsony elégedettségi értékkel minősítették. *(Napi Gazdaság 3.o.)*

Vakvágányra került a negyedik mobilszolgáltató ügye

Mégsem lesz Magyarországon negyedik mobilszolgáltató. A tendert meghirdető Nemzeti Hírközlési Hatóság vonakodik vállalni azt a kockázatot, hogy a győztes társaság megbukik, így nem hozna pénzt a költségvetésnek. Piacélnékités a célja az október végén meghirdetett mobiltendernek. Pataki Dániel, a hírközlési hatóság elnöke szerint az utóbbi egy-két évben alábbhagyott a verseny a mobilpiacon, a piaci részesedések alig változtak, s az EU-ban szinte egyedüliként nálunk nincs még virtuális szolgáltatás (MVNO), azaz nem törhettek be a piacra olyan cégek, amelyek saját infrastruktúra építése nélkül, mástól bérelve indítanak szolgáltatást. Pedig a magyar mobilpiacon megfér egy negyedik szereplő, bár a három nagy mobilszolgáltató képviselői kételkednek ebben. Leginkább azért, mert az említett frekvenciákat ők is hatékonyan tudnák használni kapacitásuk bővítésére. A nyertesnek mindössze százmillió forint - a piaci szereplők által nevetségesnek és sportszerűtlennek minősített - egyszeri díjat kellene fizetnie. Annak idején a Pannon 60 millió dollárt, a Westel 50 millió dollárt fizetett, amikor a szűz piacra belépett. A Vodafone 1998-as magyarországi indulásakor alig kétfélmillió előfizető volt a piacon, nekik akkor 40 milliárd forintba került a frekvencia. Az A blokkra négyen pályáztak. A Digi és az Invitel távközlési cégek, valamint két projekt cég, az Externet és a Telekom4 alkotta Dreamcom, továbbá a volt t-mobile-os, majd vodafone-os vezető, Bodnár Zsigmond nevével fémjelzett Mobinet. A pályázat értékelésével megbízott hivatásos bizottság a két projekt cég pályázatát favorizálta. A hírközlési hatóságnak fejfájást okoz, hogy a két projekt cég összetétele túlságosan bonyolult. Az NHH-nak még egy oka van arra, hogy ne hirdessen eredményt: ebben az évben az EU rábólint arra, hogy a 900 MHz-es frekvenciákon is lehessen mobilinternetet nyújtani, ezt megvárva értékesebb lehet a spektrum. Emiatt várhatóan a mostani szolgáltatók frekvenciáit is át kell rendezni, ez pedig arra is lehetőséget adna, hogy a piaci hármast némi pluszkapacitáshoz jusson ebben a sávban. A hatóság vállalta, hogy egy esetleges eredménytelen pályázat esetén két évig nem pályáztatja újra a frekvenciákat, ám ez nem törvényi előírás. A pályázat másik három frekvenciablokkot is tartalmaz. A B jelű a régi 450 MHz-es rádiótelefonok által használt spektrum, amin ma gazdaságosan lehet mobilinternet-szolgáltatást nyújtani, például kistelepüléseken. További három csomag pedig 26 GHz-es frekvenciákat tartalmaz, amellyel távközlési cégek infrastruktúrákat üzemeltethetnek. Jó esély van arra, hogy ezekben nyertest is hirdetnek. *(március 14. Népszabadság 15.o.)*

Kozmetikázott kozmetikai termékek

A Gazdasági Versenyhivatal 150 millió forint bírságot szabott ki a L'Oréal Magyarországra a fogyasztók megtévesztése miatt - tudatta a Fogyasztói Jogérvényesítő Szervezet. A világcég egyes termékeiről, azok hatásáról megtévesztésre alkalmas állításokat tett közzé. Kifogásolták, hogy a L'Oréal reklámjaiban számokban vagy százalékokban konkretizált hatást tulajdonított termékeinek. A L'Oreal jelezte: a cég időközben a GVH elvárásainak megfelelően részben módosította, illetve beszüntette a szóban forgó hirdetésüket. A L'Oreal azonban fenntartja: a reklámokban a

termékeinek tulajdonságait pontosan mutatta be a fogyasztóknak. A FJSZ a szervezet tájékoztatása szerint folytatja a szépségipar megtisztítását célzó kampányát. Korábban az Avon Cosmetics Kft.-t sújtotta 20 millió forintos bírsággal a Versenyhivatal a fogyasztóvédők által kezdeményezett eljárásban. Jelenleg is több vizsgálat van folyamatban kozmetikai cégek ellen a GVH előtt, melyekben az FJSZ tett bejelentést megtévesztő reklámok miatt. *(Napi Gazdaság 16.o., Százötvenmilliós bírság a L'oréalnak Világgazdaság 7.o., Megtévesztő L'Oréal-reklámok Magyar Nemzet 11.o., Túlfeszítette a bőrt a L'Oreal Népszabadság 20.o.)*

Tízezren váltottak olcsóbb gázra a Tescókban

A korábbi mintegy tízezerhez képest megduplázta szerződéses lakossági partnereinek számát Magyarország első alternatív gázszolgáltatója, az Emfesz Kft. A növekedés a Tescóval kötött együttműködésnek köszönhető, amelynek keretében tavaly november végétől idén február végéig 34 áruházzal közös értékesítési akciót indítottak. Az akciót március elsejétől 13, főleg budapesti Tesco-áruházzal további három hónapra meghosszabbították. A társaság az év eleji orosz-ukrán gázválság kapcsán kiesett szállítások miatt 30 millió dollár kártérítési igényt jelentett be az ukrán Naftogaz ellen a Fővárosi Bíróságon, valamint panaszt nyújtott be az Európai Bizottságnál. *(Napi Gazdaság 3.o.)*

Lőttek az online aukciózásnak

A második legnagyobb online aukciós portál, a TeszVesz a napokban levélben értesítette felhasználóit: az árufeltöltés eddigi ingyenessége megszűnik, hamarosan listázási díjat vezetnek be. Tegnap bejelentették, hogy ugyanerre készül a legnagyobb konkurens (?) a Vatera is. A barátságtalan lépés versenyjogi aggályokat is felvet: kiderült ugyanis, hogy a Vatera tulajdonosa a közelmúltban szép csendben felvásárolta a TeszVeszt.

Hargitai Miklós

Az online aukció az információs kor találmánya: az ember feltölti (persze csak virtuálisan, fényképpel és leírással) az eladásra kínált árut az árverési portálra, meghatározza a minimális leütési árat, majd szép csendben kivárja, amíg a számítógép előtt ülő licitálók feltornázzák az összeget arra a szintre, ahol már tényleg érdemes eladni a portékát. A virtuális árverőházak a sikeres üzletek jutalékából élnek: ha nincs bolt, nem kell fizetni (vagyis eddig nem kellett). A hazai online aukciós piacon két nagy szereplő osztozik: a Sanomaháttérrel alapított TeszVesz, és a több kézen keresztül, jelenleg egy dél-afrikai internetes befektetőhöz tartozó Vatera. Ketten együtt legalább a piac 90 százalékát lefedik, bár az utóbbi időben sorra jelentek meg a kisebb, általában egy-egy termékkörre szakosodott árverési oldalak. A Vaterának több mint 600 ezer regisztrált felhasználója van. A TeszVesz valamivel kisebb, de ketten együtt, ha az átfedéseket nem is számítjuk, legalább egymillió ügyféllel rendelkeznek, vagyis hatalmas üzletről van szó. (A méreteket jól jellemzi a Vateráért nemrég kifizetett 3,7 milliárd forintos vételár is.) A portálokon mindent lehet kapni, a filléres használt ruhától a milliós ékszerig, és szerencsés esetben bármit el is lehet adni. Az oldalak üzemeltetői nem folynak bele a vevők és az eladók közötti kapcsolatba, csupán a felületet biztosítják, és beszedik a jutalékot. A visszaélések mégis viszonylag ritkák, mivel a vásárlók és az árusok folyamatosan értékelik egymást. Aki hosszú távra tervez, nem szívesen kockáztatja, hogy lerontsák a jellemzését, az ugyanis a későbbi üzletek esélyeit is gyengíti. (Ennek ellenére természetesen előfordulnak átverések, nemrég például a rendőrség fülett le egy csoportot, amelynek tagjai hamis személyikkel és számlákkal operálva nem létező műszaki cikkeket árultak a Vaterán.) A licitbizniszre sokan egész egzisztenciát építettek, vagy kiegészítették vele a meglévőt: van olyan ismert antikvitáskereskedő, aki felszámolta az üzletét, és a teljes kínálatát átvitte a Vaterára.

Még gyakoribb, hogy a valóságos boltokat kiegészítik az árverési oldalak kínálta virtuális

kirakattal (például rengeteg óra, telefon és számítógépüzlet van jelen a portálokon). De járnak ide kismamák eladni a gyerek kinőtt ruháját, vagy diákok beszerezni a népszerű retródarabokat. A kispénzűeknek a nehéz időkben pénzforrásként és olcsó beszerzési helyként is felértékelődhet az online aukció. A portálokon nem csak termékeket, hanem szolgáltatásokat (sminkelést, szobafestést, oktatást) is árvereznek. Eddig mindez alapvetően ingyenes volt (leszámítva a sikeres üzletek után beszedett, a TeszVeszen az eladási ár 4, a Vaterán a 6 százalékára rúgó jutalékot), a most meghirdetett listázási díj bevezetése azonban gyökeresen megváltoztatja a kialakult viszonyokat. Bár a díj relatíve alacsony (a legolcsóbb árkategóriában csupán termékenként 5 forint), és a létrejött üzletek esetében utólag ezt is visszatérítik, mégis drasztikusan megnövelheti az eladással járó kiadásokat. A díjakat ugyanis minden feltöltés után (azaz minden aukciónál újra) meg kell fizetni, néha akár kétnaponként. Ez különösen azoknak lesz fájó, akik több száz termékkel vannak fent egyszerre valamelyik oldalon (ami egyáltalán nem számít ritkaságnak), ők most, ha ki akarnak szállni, a feltöltésekre fordított rengeteg időt is elbukják. A témával foglalkozó internetes fórumokon konkrét példákat is lehet olvasni a költségnövekedésre. „Én árulok 300 db 200 ft-os CD-lemezt különböző előadóktól” - írja az egyik felhasználó. „Ezért az új rendszerben 1500 forintot kell fizetnem listázási díjként. Viszont egy körben átlagosan csak 7 darabot szoktam eladni, vagyis 1400 forint a bevétel - tehát deficites az egész, még én fizetek rá 100 forintot”. A TeszVesz honlapján azzal indokolják a listázási díj bevezetését, hogy túl sok az áru, és túl kevés a sikeres aukció. A hivatalos álláspont szerint arra próbálják rávenni az ügyfeleket, hogy kevesebb, de jobban gondozott aukciót indítsanak, így nagyobb lesz a sikerarány. A valóságban azt érik el, hogy az olcsó holmi eltűnik az oldalról, ne foglalja a tárhelyet, és csak drága, magas jutalékú árut hozzák ide a felhasználók. Egy ilyen díjemelést öngyilkosság lett volna egyoldalúan meglépni - tegnapig sokan nem is értették a TeszVesz döntését, hiszen egyértelműnek látszott, hogy a Vatera karjaiba taszítja vele az ügyfeleit. Egy hétfő esti körlevélből azonban kiderült, hogy április elején a Vatera is bevezeti a listázási díjat. A TeszVesz honlapján közzétett információk szerint a korábban a Sanomához tartozó teszvesz.hu-t megvette a dél-afrikai központú Naspers médiavállalat online divíziója, a MIH Internet Europe - amely a Vatera.hu tulajdonosa is. Az eladás bejelentésekor a felek azt ígérték, hogy „a következő időszakban maradnak a jelenlegi viszonyok, a márkák és a hozzájuk kapcsolódó technológiák sem változnak”. Dobra Péter, a TeszVesz.hu vezetője, és Gerő Viktor, a Vatera.hu ügyvezető igazgatója egyaránt úgy nyilatkozott: a közös tulajdonosi szerkezet lényegében nem befolyásolja a portálok tevékenységét. Ehelyett most az látszik, hogy ha sikerül kiiktatni a konkurenciát, akkor szabadon lehet emelni az árakat. Mihálovits András, a versenyhivatal szóvivője lapunkat úgy tájékoztatta: az ügyletet a hatóság eddig nem vizsgálta. Az eladónak és a vevőnek bejelentési kötelezettsége van a GVH-nak, amit információink szerint eddig még nem teljesítettek, ám ez önmagában szabályszegés, ezt utólag is megtehetik.

(Népszabadság, 2009. március 18., szerda, 1+18. oldal)

Kozmetikai bírság

A Gazdasági Versenyhivatal versenytanácsa 150 millió forint bírságot szabott ki a L'Oréal Kft.-re, mert úgy találta, hogy a cég több kozmetikai termékének reklámja alkalmas volt a fogyasztók megtévesztésére. A tanács azt kifogásolta, hogy a reklámok a termékekről, illetve azok hatásáról kategorikus, minden fogyasztónak feltétel nélküli ígéreteket fogalmaztak meg, és a cég nem tüntette fel, hogy állításait a feszesebb, egyenletesebb bőrről objektív, tudományos vizsgálatok vagy tesztben részt vevő fogyasztók szubjektív értékelése alapozta-e meg. A bírság viszonylag magas összegét a GVH azzal indokolta, hogy a L'Oréal a piac jelentős szereplője, és igen intenzív reklámkampány során hirdette több termékét megtévesztő módon. (március 21. HVG 77.o.)

Ingatlanos macska-egér játék a neten

Civil fogyasztóvédők támadják az ingatlandepo.comot üzemeltető All Finance Management

Kft.-t. Szerintük a cég megtévesztő módon tünteti fel szolgáltatását ingyenesnek a Google-on. Az All Finance Management Kft.-vel szemben még tavaly közérdekű keresetet nyújtott be a Fogyasztóvédők Magyarországi Egyesülete a Bács-Kiskun Megyei Bíróságon. Ebben az ügyben egyelőre nem született jogerős döntés, a Gazdasági Versenyhivatal pedig tavaly októberben egyértelmű nemet mondott a céggel szemben benyújtott panaszokra. A cég számlázási gyakorlatáról a GVH nem nyilvánított véleményt, mondván: ez nem versenyjogi kérdés. Ugyanakkor könnyen lehet, hogy az All Finance-nak szerencséje is volt: a GVH-hoz benyújtott panasz időpontjában még nem lépett hatályba a tisztességtelen kereskedői gyakorlatról szóló törvény. A GVH-döntéssel nagyjából egy időben a cég megváltoztatta szabályzatát. Ez viszont már nem biztos, hogy szerencsés lépés volt: immár a hivatalos fogyasztóvédők is vizsgálják a cég tevékenységét. A GVH részéről Mihálovits András szóvivő nem kívánt a kérdésben állást foglalni, mondván: arra nincs lehetősége a GVH-nak, hogy eljáráson kívül kommentáljanak jogszabályokat. Kolozsi Sándor, a Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság jogi főosztályvezetője ellenben úgy látja, hogy az ilyen közlésekre is passzol a Gazdasági Reklámtörvény reklámdefiníciója. (*Népszabadság 19.o.*)